C. DRELINCURTII DE FOEMINARUM OVIS

Hiſtoricæ atque Phyſicæ LUCUBRATIONES.

Et genus omne hominum, mediis in partibus Ovi,
Ni ſciret fieri, quis naſci poſſe putaret?

Editio ſecunda phyſicis auctior.

LUGD. BATAV.
Apud DANIELEM à GAESBEECK,
MDCLXXXVII.

Digitized by Google

LECTORI

Ad Ovula mea integram famem afferenti.

Ἀνάγκη ἐστὶ πρὸς τὰ ἰσχυρῶς δοκέοντα, τὰ πολλὰ ἰστόρια ἐπάγεσθαι, εἰ μέλλει τὸν ἀκόντα ἐκ τῆς πρὶν γνώμης μεταστρέψαι καὶ τοῖς ἑωυτοῦ τε λόγοισι πείσειν.

Neceſſum eſt ad opiniones fortiter inhærentes multa argumenta adducere, ſi quis velit reluctantem à priore ſententia abſtrahere atque ità convertere ut rationi auſcultet.

Hipp. Lib. IV. de Morb.

NO-

NOBILISSIMIS
ET
AMPLISSIMIS
VIRIS
ACAD. LUGD. BATAV.
Curatoribus,

D. DANIELI
VAN
WYNGAARDEN
BARONI DE WYNGAARDEN, BENTHUISEN, RUYBROEK &c. EQUESTRIS HOLLANDIÆ ORDINIS NOMINE AD CONSESSUM CELSISSIMUM FOEDERATI BELGII ORDINUM GENERALIUM DELEGATO &c.

D. HIERONYMO
VAN
BEVERNING
J. C.

THEILINGÆ TOPARCHÆ, REIP. GOUDANÆ CONSULARI ET PLURIMIS LEGATIONIBUS ILLUSTRI.

D. CONRADO
VAN
BEUNINGEN
J. C.

REIP. AMSTEL. CONSULARI, NEC-NON ETIAM LEGATIONE MULTIPLICI INCLYTO.

Eo-

Digitized by Google

Eorúmque Collegis

Spectatiſſimis

VIRIS REIP. LUGD.

Conſulibus

D°. JACOBO VANDER MAES,

D°. JOH. VAN VESANEVELT

J. C.

D°. JOH. VAN BANCHEM,

D°. CORNELIO PAETS J. C.

Digitized by Google

image
not
available

Adjunctum mihi, in Anatomicis, Clariſſimum atque dexterrimum Collegam Nuck, *Viri Illuſtres atque Munifici*, nequidem conticeſcent ſeri nepotes. Mente ſiquidem memori atque grata de traduce in traducem, narraturi venient benignè Vos ſeneſcentibus oculis pepercisse Profeſſoris peregrini, Practici, & ex auctario Anatomici, nec-non totius Academiæ Veſtræ antiquiſſimi.

Digitized by Google

Jam olim quippe, *No-*
e Veſtro, Celſiſſimor.
ue Præp. Ord. General.
ndidi Legati unus &
r me Practicum Lute-
iuc evocarunt, inte-
biennio ante traditam
provinciam Ana-
s.

lete atque florete pe-
s, *Viri Nobiliſſ. &*
iſſ. ut perennis quo-
aleat atque floreat
iſſima Veſtra atque
iſſima Reſp. & Aca-

PRÆ-

PRÆFATIO.

SI quid bonæ frugis hac editione in publicum redundet, illam omnem acceptam refero D. D. Profeſſori Bayle, *naris emunctiſſimæ viro, & judicii ſubacti, cujuſque ſynopſes ubique demiror.*

Is enim prioris editionis vulgavit epitomen, méque propalàm hortatus eſt, ut hominum naris minùs emunctæ

gra-

Digitized by Google

gratiâ, qui meos auctores odorari nequeunt, alteram editionem adornarem, deſignatione perſonarum ad marginem rejecta.

En me itaque Viri prudentiſſimi monitis penitùs morigerum.

C. DRE-

Digitized by Google

Digitized by Google

C. DRELINCURTIUS
DE
FOEMINARUM OVIS
tàm intra teſticulos & uterum, quàm extra, ab anno 1666. ad retrò ſecula.

Antequam noſſem Fœmineis Ovis natos eſſe Hornium 1668 atque Stenonem 1667 meas anno 1663 de Octimeſtri Partu nexueram corollas, quartùm nunc publicæ lucis. Deinde,

Digitized by Google

ralioris doctrinæ gratiâ,
am occaſionem intermiſi
embryonum, vel fœ-
n, vel gravidarum, vel
rperarum cadaveribus ſtu-
di†. Immò, fœtas animan-
meæ curioſitati ſubjeci;
ipſas viperas exhorrui.
m centenas illas incide-
ı, mira jucunditate Ovula
illis attendi, ac pro virili
ſteria generationis meis
Ami-

Quanto labore, quanto tempore &
ıtis impenſis, ſoli norunt æqui rerum
ınatores.

† Aro-

Amicis aperui. Præprimis editorem libelli Gallici de viperis, pro illius ingenii aromatarii † modulo, laborioſè docui; ſed laboris mei tulit honores, non ego: ſic vel hodie ſexcenti ſunt, qui mea dogmata pro ſuis venditant. Verùm, indolis iſtius viris contemtis, nec à beneficiis nec

† Aromatum enim inſtitor eſt, qui ceratis arte mea pennis, ſuper Pharmacopolæ ſortem volavit audax, ipſiſque viris Apollineis ſe immiſcuit. Sed audaciæ pœnas brevi luit: nam Apollinis jubare, cujus radios ſuſtinere nequivit, alis ejus omninò ſolutis, ridiculè cecidit; atque ità humi nunc ſerpit, & terrarum angulos miſerè perreptat.

nec ab inſtitutione deſiſtam. Oculos igitur in meas viperas reflectam Ovulorum ergó. Hæc certè in *utero* utrinque *ſinuoſo* †, infracta vidi; etſi, omnia ad unum, *biſido pene* ‡ catulis eſſent fœcundata.

Dùm

† *Sinus* autem illi *tubæ* ſunt, ſive *cornua*, quibus *catuli* concluduntur. Nullum enim animal mihi notum eſt, præter hominem unum, quod in ipſo utero, ſtrictè dicto, figuretur atque geſtetur. Vid. hîc pag. 12. v. ult.

‡ *Mentulâ* quippe *geminatâ* viperæ mares ſuis cum fœminis ſeſe copulant. Nuſquam ergo ſalax ille *hortorum Deus & tutela Priapus* reptilibus iſtis genitale negavit: nam ediverſo geminum illud in ſuas fœminas evibrant. Quantæ ſunt igitur affaniæ, *coëuntem viperæ marem caput inſerere in os, quod illa abrodat voluptatis dulcedine.* Plin. Nat. Hiſt. Lib. x. Cap. 62.

* Tunc

Dùm itaque cernerem animo maſculum ſemen Ovuli fœcundati permeaſſe porulos*, illius pelliculis irruptis, mihi ſuboluit fœminis pariter Ovula ſubeſſe, in quæ ſimiliter infracta virile germen ſeſe

* Tunc ſaltem Ovulum iſtud, ità recèns embryonatum, ipsâ Ovi formâ in tubas pulſum eſſe rebar; nondum enim firma mea de generatione fundamenta jeceram. Sed deinceps, iteratis inſpectionibus, clarè diſtinctéque percepi iſtæc Ovula, in tubis embryonata, in tubis ipſis, è fermentescente ſeminum miſtura, concreviſſe; nec eò fuiſſe compulſa Ovi ſpecie. Unius ſiquidem hominis eſt è germine patris, in Ovulo illæſo & infracto, ac è teſticulis in uterum integrè pulſo formari.

Vid. hic votum meum, pag. 11.

Digitized by Google

ſe reconderet. Sed, quùm animi humani ſuperbia nequaquam ferret vitæ primordia nobis eſſe communia cum viperarum progenie, cogitationes iſtas deponebam. Mox interim recordabar tantæ ſapientiæ nervos eſſe nihil temerè rejeciſſe, ac nihil temerè crediidiſſe †. Priſtinam ergo mentem recolebam, idque cò confidentiùs quòd ruminarer *Ovum* Majoribus noſtris

† Μηδὲν εἰκῇ, μηδὲν ὑπερορᾷν. *Nihil temerè affirmandum, nihil temerè contemnendum.* Hipp. Epid. VI. Sect. 2.

† An-

ſtris *ſpirantium omnium elementum eſſe commune; & omnia animalia principiis iisdem ſuccreſcere.*

Fidentiùs igitur & exactiùs fœmineis teſticulis ſtudui. Congeriem eſſe deprehendi veſicularum, pulpamento carneo ſecluſarum, prout à Veteribus graphicè delineantur. Quùm autem illæ veſiculæ mihi ſecanti ſalirent in faciem, ſicutì Riolano † atque Ve-

† Anthropographiæ Lib. 11. Cap. 35.

Digitized by Google

Veſalio ‡ meditari cœpi, qua arte liquoris illius ſaltum comprimerem. Teſticulos itaque leniter decoxi, & ecce, mira voluptate, globulos albentes atque concretos, ac bombycis Ovulorum mole, è cujuſque teſticuli cavernulis eduxi numero v. g ſeptem vel octo.

Lætior, peritior & audacior exindè factus, artem illam didici tandem veſiculas irruptas è ſuis ſcrobiculis effodien-

‡ Lib. v. de corporis humani fabrica, Cap. 15.

† Id

diendi, hoc eſt, Ovula è ſuis nidulis educendi & ſupra meum unguem collocandi demonſtrationis gratiâ.

Fidentiam ſubindè majorem atque majorem in vacillante dogmate meo è cadaveribus conſequutus ſum hyſtericarum atque hydropicarum, in quibus veſiculas perindè tumidas atque putres detexi †. Acceſſit dogmati robur ex effluxibus & abortibus, necnon

† Id ipſum viderunt *Joh. Riol. Andr. Veſal.* atque *Joh. Guintherius.*

‡ Vid.

image
not
available

jectum eſt unquam, quod ſpontè non fluxerit † è meis illis vitæ noſtræ ſcaturiginibus. Sed quia multùm abludunt à brutarum animantium primordiis, mihi prorſùs in optatis eſt ut quæ ſinu foveo de brutorum exortu animi ſenſa novis experimentis roborare queam, ac in alterum redigere Syſtema. Verùm, ab anno meæ Leidam evocationis 1668 talia experiundi, qua-

lia

† Et ſpontaneus ille fluxus fidiſſimum mihi erutæ veritatis è puteo *κριτήριον* eſt.

‡ Uni-

lia expeto, omnis fermè occaſio mihi ſubripitur. Mecum ergo conſeneſcant atque commoriantur, quæ hactenus expertus ſum atque ruminatus, ne hîc rurſum, præmii vice, novos conſequar fructus acidos, caninæ nimirùm invidentiæ morſus.

Quicquid ſit, in eo concordant animalium initia, quòd omnia ſint Ovi-formia; licèt viviparorum alia in Ovulo *in* uterum pulſo ‡; alia autem ex Ovo

‡ Unicus nimirùm homo, cujus iſtæc eſt

Ovo intra tubas concreſcente ſoboleſcant †. Exindè igitur

eſt prærogativa & *proprium quarto modo*: homini quippe, vitaliter naſcituro, competit *omni* atque *ſoli* & *ſemper*. Humanos equidem fœtus in tubis quandoque concreviſſe & adoleviſſe fatemur; ſed ſingulos illos ab hominum luce penitùs arcemus, *in Syſt. noſtri de fœtu humano perioche* XXII.

† Singula nempe vivipara bruta, hactenus à me viſa, ſive reptilia, ſive quadrupeda; ſive unipara, ſive multipara. Iſtæc enim nequaquam *in Ovo* è teſtibus in uterum integrè pulſo figurantur, ſicutì Nos, ſed omnia prorſus *ex Ovo* conſurgunt in ipſis tubis formato atque concreto, viperino more, *pag. hic* 5. *in notulis*, & in illum propè modum, quem Magnus Albertus, Magnúſque Harveus nobis inculcant.

Nulli itaque bruti fœtus, mihi noti, uteri complexu ſtringuntur: Sed quicunque multiplices procreantur, toti certè tubarum cellulis detinentur. Qui verò ſolitarii formantur, aliqua duntaxat ſui parte fundum uteri contingunt, dum unà cùm ſuis membranis & aquis, ab uno uteri cor-

tur Ovorum idea Scriptorum menteis ità commovit atque permulſit ut illam paſſim ſuis ſcriptis aſperſerint; atque ità meum animum, ſuper viperarum Ovulis primitùs fluctuantem atque nutantem, compoſuerint omninò atque firmarint.

Primùm enim illecebræ mihi

nu in oppoſitum ſeſe protendunt. Uterino igitur ambitu nequaquam cinguntur.

Sed diſcrimen tantum, quantum iſtud eſt inter noſtros & brutarum animantium exortus, notularum anguſtiis coërceri nequit, alterum quippe fuſiſſimúmque Syſtema requirit. Vid. hîc rurſus votum meum pag. 11.

* Hæc

hi fuerunt literæ humaniores, quibus me docuêre Mythologi Deos Ægyptios *Ovo prognatos eſſe:* Deos quoque Syros *Ovorum progeniem eſſe;* ac idcircò Deam Syriam, quæ Venus eſt, nominatìm vocitari τὸ Πρωτογόνον Ὠὸν, *Ovum primigenium* ac *primò generans*, quòd omnia ex *Ovo* & *Venere* naſcantur.

Sic Jovem finxerunt alii, ſpecie Cygni, *Ovo gemino* gravidaſſe Ledam, è quorum uno ſint excluſi Pollux

Digitized by Google

& Helena ; ex altero Caſtor & Clytemneſtra.

Orphicorum deinceps myſteriorum Epoptæ nobis arcana ſi prodiderint, Orpheum nobis inſuſurrabunt atque Pythagoram ab Ovis abſtinere, quòd Ovum agnoſcant τὴν τῆς γενέσεως ἀρχὴν, *generationis principium.* Unanimes enim ſuis initiatis inculcabant οὐδὲν ζώων γένος ἄμοιρον εἶναι τῆς ἐξ ὠοῦ γενέσεως, *nullum animalium genus exors eſſe originis ab Ovo.*

Im-

Digitized by Google

Immò, ulteriùs proceſſit Orpheus, Ovis enim τὴν πρεσβυγένειαν, *Primatum in generando* ſingulatim aſcribit. Empedocles idcirco, mentem Orphei ſequutus, non ſolùm omnia ſpirantia ab *Ovo* decidua vult eſſe, ſed & ipſa vegetantia *ex Ovulis arborum* pullulare docet, ſemina quippe *Ovula* vocat *arborea*, & in ipſis ramis excelſiorum arborum poſita, τὰ γοῦ μακρὰ δένδρα ὠοτοκεῖ, *arbores enim proceræ ova ponunt.*

Digitized by Google

Hinc rurſum eſt ut in Orgiis Bacchi conſecretur Ovum ὡς τὸ μίμημα τοῦ τὰ πάντα γεννῶντος, *velut exemplar generationis rerum omnium.*

Nec in hoc ſolùm orbe terrarum fœcunda ponuntur *Ova*, ſed & in orbe lunæ. *Selenitides* enim fœminæ perhibentur *Ova* parere è quibus excludantur fœtus πεντεκαιδεκαπλασίονες ἡμῶν, *quindecuplò nobis proceriores.*

Ovum igitur jure meritóque inter animal & non animal

mal ambigit: atque adeò genuinum eſt Veterum illud ἡμίζωον, *dimidiatum animal*, utpote quòd omne fœcundum *poteſtate ſit animal.*

Jam verò, niſi *Ovo natus eſſem infelici*, mihi integrum foret alas explicare ad Sacerdotes uſque, *ſuîs Ovîs Vulcano traditîs*, periculorum exploratores, ac ad alia inſuper lectu quidem jucunda, ſed quæ literatorem plùs juvent, quàm Virum Medicum & naturæ myſteriorũ indagatorem.

Digitized by Google

Me itaque intra unius Apollinis cœlum continebo, nec ulteriùs in æthera Minervæ ſum evolaturus. Tantos quippe meos auſus nequidem *luſtrarent ova centum.*

Vetuſta igitur meæ incredulitatis, hæſitantiæ atque fluctuationis tempora, *ſuper viperis ex Ovo viviparis*, dum replico, pectore dicam candido & ore rotundo per quos ità profecerim ut omnis iſtæc animi mei nebuloſa tempeſtas fuerit diſcuſſa

at-

Digitized by Google

atque conſtanti ſerenitate firmata.

1. En imprimis ipſiſſimo meo nebularum & hæſitationis anno 1666*. clarior ſidere mihi refulſit *ſocietatis* inclytæ membrum inclytum atque *honoratum*, mihíque ſemper *honorandum*† & cujus methodum perſpicuam ubique demiror, quâ me docuit *conce-*

* Hæc eſt epocha mea, inſcripta pag. 1. ex qua certè liquet ſcriptorem omnem, ab annis retrò viginti, immeritò gloriari de fœmineis Ovis primùm à ſe detectis.

† *Honoratus* eſt Faber, *ſocietatis* Jeſu, Pariſiis excuſus, A. 1666.

* *Theo-*

Digitized by Google

ceptum omnem verum Ovum eſſe, vitello quidem carens & putamine, non tamen tunicis & albumine.

2. Jenenſis ſubindè Profeſſor, non minore animi ſui candidi quàm *nominis Divini* donatione*, mihi fluctuanti & ultrò citróque jactato molem velutì atque aggerem objecit, *Ovula* nimirùm *ab ipſo conformationis initio* liquore turgidula.

3. Vix

* *Theodorus* quippe *nomen* ipſi eſt; cognomen verò *Schenckius*.

Jo-

Digitized by Google

3. Vix ab illis fluctibus emerſeram, in *Albionii* * Medici trimeſtrem uxoris abortum incidi, cryſtallinis aquis innatantem, ac refulgentibus tunicis incluſum *Ovi cygni magnitudine.*

4. Animo jam quietiori reſpirans ex Albione *Neapolin* transfretavi, ubi celeberrimi nominis antiqui Cornicen †, non ineptè profectò mi-

* Johannis nempe Rogerſii, *Angli*, in ſuis Analectis.

† *Thomas* ſiquidem vocatur *Cornelius* iſte, & Venetiis quidem excuſus eſt, ſed *Neapoli* ſcripſit.

* An-

mihi cornicatus eſt *omnia vivipara & genus ipſum humanum ex Ovo progigni.*

5. *Medioburgum* exindè renavigavi & quùm inibi magnum ſcrutarer *originis* noſtræ perſcrutatorem *, ab ipſo protinùs accepi *primum conceptum naturam & conditionem Ovi obtinere.*

6. His præceptis firmata mente Patrios lares repetivi †, quò

* Antonium ſcilicet Everardum, *Medioburgenſem*, qui *hominis brutique* vulgavit *exortus.*

† Vid. hic v. 1. p. 21. de Honorato Fabro, Pariſiis edito.

* Pe-

Digitized by Google

quò meis popularibus Ovula mea non ampliùs fluxa, ſed firmiter cocta atque recocta, oggererem. Verùm, hac Ovorum doctrina *Pariſios* compleverat Profeſſor illuſtris, ingenii ſtupendi & æternæ famæ. Vir ſiquidem ille tantus præter quatuor embryones dierum 12, 25, 40 & 42. à ſe quàm exactiſſimè dimenſos ‡, *quintum* mihi porrexit, illuſtri

‡ Petrus ille Gaſſendus eſt, quem omnes in oculis gerunt, quíque Regium *Matheſeos Profeſſorem Pariſiis* ſeſe geſſit, & ingenii ſui divitiis univerſum ditavit Literarum Orbem.

 † Hip-

ſtri *manu* † ſibi traditum & ſenario duntaxat dierum numero concluſum, nec non *obvolutum ut Ovum crudum folliculo, dum putamen detractum eſt.*

7. Quùm ergo Pariſiis omnis ille flos novitatis jam pridem delibatus eſſet, *Ultrajectum* cogitavi, alicujus famæ captandæ causâ: ſed inibi in clamoſum incidi dictorum ab aliis repetitorem, qui, echûs *

† Hippocratea nimirùm, nam Hippocratis eſt *quintum* iſtud de embryonibus exemplum.

* Lam-

Digitized by Google

echûs * ad inſtar, altum mihi reboavit *Viviparorum genituram omnem in utero fœcundatam Ovum eſſe.*

8. Illius poſtea doctrinæ propagandæ gratiâ *Patavium* me recepi. Verùm, *uncialibus inibi literis* recèns conſignatum erat † *fœminam quamdam Ovum edidiſſe perfectum.*

9. *Jenam* exindè reverſus ſum, quò certiſſimè reſcirem, num

* Lambertum nempe Velthuſium, *Ultrajectinum*, qui, ad verbum, Harveiana recitat, ac velutì *reboat.*

† A Joh. Rhodio, *Patavii* excuſo, *majoribus typis.*

 ‡ Vid.

Digitized by Google

iſtæc *Ovula*, quæ primi-
lic recentia videram ‡ at-
grata, nunc vetuſta &
ı forent. Sed *conceptum*
'itiſſimo *Medicinæ funda-*
* didici *ſæpiùs eſſe viſum*
r *Ovi excorticati.*

). *Magnam* pariter reviſi
anniam † explorandi cau-
ùm *Ovi-formis* ille priſti-
abortus, ab uxore Medi-
m olim excuſſus, exole-
viſſet.

'id. hîc pag. 22. n. 2.
iothofredus enim Mœbius *Medicinæ*
nenta ſuis tyronibus *Jenæ* poſuit.
'id. hîc pag. 23. n. 3 de Joh. Rogerſii
uxore.

* So-

viſſet. Sed ecce bonis avibus atque *felicibus Ovis* accidit ut intimæ admiſſionis nanciſcerer Amicum illum induſtrium glandularum enodatorem *, qui *primum fœtus rudimentum Ovum eſſe* plurimîs apud me conteſtatus eſt.

11. Toto diviſos Orbe Britannos deſerens *Patavium* reverſus ſum †, ubi Vir *Patricius*,

* Solertem illum cogito Thomam Whartonum, *Anglum*, qui tot corporis humani *nodos* atque *glandulas* Literatis *enodes* obtulit, & de cujus arcta mecum neceſſitudine gloriabor æternúm.

† Vid. hîc pag. 27. n. 8. de Joh. Rhodio *Patavii* Scriptore.

cius, ſingulis acceptiſſimus & ab ipſis *Sylvis* ubique *Benedictus* ‡ abortum mihi obtulit triennio abhinc jam quidem excuſſum, ſed nihilominùs *Ovo gallinaceo* adhuc-dum ità ſimile, ut *Ovum Ovo* haud ſimilius exiſtat.

12. Patavio ad *Veſulum* † ſeceſſi & ecce rurſus dum magni Phyſici ductu Padi fluvii, è *Veſuli* montis radicibus imis,

‡ *Benedictus* audit *Sylvaticus*, *Patricius Patavinus*.

† Ad Joh. Claudium de la Courvée, *Veſulanum*, & Ἀρχίατρον Polonum atque Suecum.

† *Bac-*

imis, ſcaturigines atque fluxum attenderem, numeroſos embryones inibi contemplatus ſum *utero nequaquam adhæſiſſe, ſed Ovo incluſos* fluctuaſſe.

13. Spectaculi jucunditate excitus pedem illinc confeſtim extuli, quò rem miram tutis auribus Practici *Roterodamenſis*, *Piſtorio cognomine* noti, deponerem. Sed is ipſe, per compita velutì jam dudum buccinaverat † *conceptum omnem*

† *Backer* enim *cognominatur* Jacobus ille

omnem Ovum eſſe, membrana obductum ſine teſta.

14. Roterodamo *Groningam* belliſſimè ac peroptunè vectus ſum. Vir ſiquidem ibi loci pereruditus, *deſignatúsque* quondam *huic Reipub. Profeſſor* †, mihi penitùs obfirmavit animum ſuper Ovulorum doctrina. Altum quippe mihi inclamavit in aureis

Vi-

le *Roterodamenſis*. At cognomen iſtud *piſtorem* Belgis deſignat. Hic autem *piſtores* panem è furno calêre *buccino* clangunt.

† Et Antonii Deuſingii nomine cluens, ipſóque extinctus anno ſuæ *Leidam ad Profeſſoratum evocationis*.

† *Haſ-*

virili ſemine fœmineo maturitatem accedere, quâ in conceptum, Ovi inſtar, coëat in utero.

15. Magni viri dictis magnum pondus acceſſit Groningana mea in *Daniam* transfretatione. Inibi quippe vir eximius alter, multæ lectionis & ingenii ſolertis atque fœcundi, nec-non è traduce Medicus, quíque dilectiſſimum mihi *diſcipulum* progenuit†, *in puerperæ teſticulis,*

† *Hafnienſem* inſinuo Thomam eſſe Bartho-

lis, Anno 1653. *præter veſiculas majores*, *exilia* mihi detexit *corpuſcula conglobata inſtar Ovorum* ‡ *formicarum vel erucarum.*

16. Candidi viri demonſtrationes ingenuas *Romana* fides publica multùm apud me roboravit. Anno ſiquidem 1652 *Romæ* vulgatum eſt ab eru-

tholinum, Gaſpari quidem *filium*, ſed Gaſpari quoque, mei nuper auditoris publici, privatíque, *parentem*.

‡ At iſthæc, meherclè, ipſiſſima fuerunt *Ovula* intra teſticulos, de quibus rurſum hîc n. 30. de Roderici à Caſtro fœmineis teſticulis: Et n. 56. de Obſervatis à Veſalio.

* Do-

erudito Ἰατρολόγῳ ‡ & variarum obſervationum editore, *viſum à ſe abortum cum infinitis globulis, qui piſcium Ova repreſentarent.*

17. Eodem anno, Medicus alter, haud quidem inſtrenuus, ſed qui interim ſeſe totus ad aliorum placita composuit, mihi è ſuis *Valoniis* †, Neuſtriæ inferioris oppido, *geni-*

‡ Dominico Panarolo, *Romano* & *Jatrologiſmorum* ſive *Medicarum Obſervationum* vulgatore.

† Harveum enim exſcribit & ab ejus dogmatis ne latum unguem recedit Petrus ille Guiſſartus, *Valonianus.*

‡ *An-*

Digitized by Google

genituram unius menſis, peregrina ‡ manu ſibi traditam, *Ovi columbini ſpecie* reviſendam ſubjecit.

18. Jam quidem omnis mea viperinis Ovis obtenta caligo videbatur diſcuſſa. Nihiloſeciùs iſtæc Ovula mea per nebulas adhuc, nec lucidè cernebam. Mihi ità caliganti àtque palpanti feliciter illuxit *magnæ Britanniæ* magnum lumen illud, cujus radiis vivificis,

‡ *Anglicâ* ſcilicèt, utpote Harveianâ, quam aſſiduus oſculatur.

* *RA-*

Digitized by Google

cis, ac univerſæ Reip. Literariæ ſaluberrimis, **omne animal gignitur ex Ovo.*

19. Magna inſuper *Anatomes univerſæ lux altera* † *Pariſiis* in me ità radiavit ut tanquam in ſpeculo *genituram* vi-

* *Radioſiſſimus* enim Ἀρχιατρὸς *Anglus*, Guilelmus Harveus, è ſuo terrarum *angulo*, reliquum omninò terrarum Orbem *ſaluberrimè* colluſtrat. Non unicâ quippe ſanguineâ purpurâ, & in orbes perennes actâ, totus ille Literatorum choris refulget; ſed vivaciſſima luce ſua tenebroſos illuminat ac ubique promovet animalium exortus, ſcriptis nimirùm ſuis *de circulatione ſanguinis*, nec-non *de generatione animalium*.

† Lucidus eſt *Civis* ille meus, Joh. Riolanus, *Pariſinus*, qui Arte & Marte tantam de ſe támque frugiferam Anatomes *lucem* quocunque diffundit.

Digitized by Google

viderim *unius menſis*, *Ovo gallinulæ ſimilem*, *ſuis membranis obvolutam.*

20. Atque adeò maximi apud me pretii eſt Obſervatio Danica anni 1638 †. *de fœmina quæ Ovum, locô fœtus humani excluſit.*

21. Immò, *Gallici* luminis ‡ iſtæc radiatio tanta fuit in me ut illius vi *magnum* creverim *Gregorium* hominis orientis *pictorem* † *Ulmenſem.* Vir ſi-

† In Thomæ Bartholini Centuriis.
‡ *Riolanici* nempe de quo n. 19.
† *Gregorium* deſigno *Seniorem Horſtium*, qui

ſiquidem induſtrius ille, *alieno* revera ‡, ſed perito penicillo, *ſeminalem concretionem* nobis figurat atque colorat ſub imagine *Ovi abortivi cujus involucrum in teſtaceam duritiem nondum concrevit.*

22. Eadem adhuc colluſtratus irradiatione diſtinctiſſimè legi apud *Bæticum* ſcriptorem, & *Regis unius & alterius Indiarum* Α᾿ρχίατρον † ac ingenii mini-

qui *hominis generationem* nobis *Ulmæ depinxit.*

‡ Ambroſii nimirùm Paræi, cujus *penicillum* adhibet atque pigmenta.

† Joh. Gallego de la Serna, Malachenſem,

nimè Bœotici, *viperarum non modò conceptus Ova eſſe*; ſed univerſè *idipſum, quod Ovum prolificum eſt in Ovi-paris, conceptum eſſe in vivi-paris.*

Immò, ex ipſomet ſingulatim rurſum addidici ſemina parentum materno ſanguine permiſta *intra membranulam ità colligi, ut tota illa maſſa Ovi ſine putamine formam repræſentet.*

23. Illa clariſſima luce atque

ſem, in Hiſpania *Bœtica*, & Philipp. III. atque IV. Hiſpaniarum, *Indiarúmque* Regum *Medicum Primarium.*

‡ Danie-

que velutì meridiana potitus oculos irretortos & quaſi aquilinos in ipſum Germanicæ Medicinæ ſolem defixi; in *Germanum* ſcilicèt *Galenum* illum, qui Medicam artem ſuis radiis undique colluſtrat ‡. Vir enim lucidiſſimus ille embryonum tabellam, ab ipſo quidem *Æſculapio* † lucidè delineatam, ſed nepotum vitiô tenebroſam, tanta luce apud

‡ Danielem cogito Sennertum, *Vratiſlavienſem*, qui ſuum ingenii lumen ingens in univerſas diffudit Medicinæ partes.

† Ab Hippocrate ſaltem, *Æſculapii* nepote atque æmulo.

apud me perfudit ut recentis embryonis humani germen pullulaſſe deprehenderim *intra crudum Ovum cui externa teſta undique eſſet ablata.*

24. Iiſdem inſuper hiſce luminoſis oculis in deaurata *Memorabilium Rudolphi* Medici *Camera* ‡ clarè diſtinctéque percepi *mulieris gravidæ imaginem Ovum eſſe.*

25. Imò rurſus, eodem lumine fortiter in me reflexo, apud

‡ In illam verè inauratam Joh. *Rudolphi Camerarii Memorabilium ſyllogen* erectum quaſi digitum intendo.

† Tho.

Digitized by Google

apud *Realem* Phyſicum Calabrum † *ſemen utrumque* conſpexi *tunicis obvolutum*, *altera denſiori*, *altera molliori*, *velut exterior interiôrque cortices Ovi.*

Nec iſtæc modò ità ſeſe habent, ſed, apud huncce *Philoſophum* Ε᾿πιλόγιςῳ ‡, animô crevi *ſpiritum* embryonis *opificem intra hujuſmodi Ovum incluſum.*

26. Iſtis, benè multis licèt,

† Thomas enim Campanella *Calaber Realem* edidit *Philoſophiam Epilogiſticam.*

‡ Vid. notulam præced.

Digitized by Google

cèt, mente nondum exſatia-tâ, in Academiam *Altorfinam* me contuli, & ibidem apud eruditionis ſtupendæ virum, ac eruditorum revera *caput* excelſum atque decorum ‡ geminam tabellam contemplatus ſum. In priori *conceptus humanus plantarum ſemini*, *nec-non fœcundis Ovis analogus eſt*: In altera verò conceptum eumdem contuitus ſum *membranâ concluſum*, *quæ pro-*

‡ Iſtis Gaſparum innuo *Hofmannum*, grande quondam *Altorfiæ* decus.

† *Joël*

proportione reſpondet Ovorum teſtæ.

27. Hinc erectior animo memet aliorſum converti & in Medicum *cognomine Prophetico* † celebrem defixis oculis luculenter animadverti è ſeminibus miſtis *puriorem & tenuiorem partem, ſicut in Ovo luteum, in centrum cogi: craſſiores autem, ut albumen in Ovo, ad circumferentiam pelli; & aquoſiorem partem ad ſuper-*

† *Joël* enim cognominatur *Franciſcus* noſter, Hamburgi editus, cujus verba hîc recitantur.

‡ Tho-

Digitized by Google

perſiciem, ex qua, tanquam in Ovo ſub teſta, tenuiſſima pellicula calore condenſetur.

28. Illinc *Helvetiam* peragrans, ab ipſo Baſileenſi Profeſſore Medico, *Felicis* viri *fratre* ‡, profectum vidi *puerperæ hydropicæ teſticulum dextrum in Ovi anſerini molem adauctum.*

29. Hactenus iſtæc Obſervata

‡ Thoma nimirùm Platero, *Felicis* Plateri *fratre*, quem animitùs oſcularer ſi teſticuli tumentis illius attendiſſet Ovula: generalis enim iſthæc figura teſtîs hancce meam tabellam minimè venuſtat: hîc ſiquidem Ova delineo, non verò tumores in Ovorum molem.

† Louï-

vata ſecretiora eſſe mecum reputavi, nec niſi Lucinæ Symmyſtis aperta. Sed toto cœlo aberravi; nam in auctorem incidi *Gallicam*†, cui Lucina eadem uſque adeò favit ut myſteriorum conſciam voluerit. Ipſi itaque, unà cum meritiſſimis viris aperuit, *que dans un acouchement à demy-terme il ſe trouva une groſſe membrane, plus épaiſſe en un bout qu'à l'autre & faite comme*

† Louïſe Bourgeois, la Sage-femme de la Reine Marie de Medicis.

‡ Ro-

ne un Oeuf de canne, dans laquelle il y avoit de l'eau rouſſe & force filamens blancs, avec trois ampoulles, comme de petits grains de cryſtal.

30. Ubi fœminam illam ſuſpexi *Luſitaniam* petii; & ecce in admirationem novam traductus ſum *Caſtrenſis* ‡ Medici causâ. Is enim non modò *ſemen humanum cum Ovorum albumine*, comparat, & *menſtruum ſanguinem cum Ovorum*

‡ Rodericus eſt à *Caſtro*, *Luſitanus*, cujus mirabilis iſte locus, de teſticulis ſanis, Ovula docet teſtium ſinus occupantia.

† Vid.

vorum luteo; Sed & fœminarum Anatome ſuâ *ſinus teſticulorum tenui aquoſóque humore, ac craſſiuſculi lactis ſero ſimili aut Ovi candido liquori, plenos*, nobis patefacit.

31. E Luſitania in *Italiam* † redux & *Piſanis Prælectionibus* ‡ intentus hiſce auribus *conceptum* hauſi *ſpatio ſex dierum inſtar Ovi cujuſdam effici*.

32. In-

† Vid. hîc pag. 43, v. 25.

‡ Hieronymi ſcilicèt Mercurialis, Forolivienſis, qui *Piſanas* ſuas *Prælectiones* ſcriptis mandavit, A. 1602.

E † Huc

32. Inter iſtæc agenda ævum integrum fermè contrivi †. Quicquid interim ſpiritus ac virium mihi ſuperfuit, id univerſum in novis profectibus faciundis impendi, atque adeo Piſis ad *Urbinatem* deflexi, quò pleniori doctrina perfunderer: nec ſpe excidi. Vir ſiquidem ille eruditionis profundæ *vaſto ſuo volumine* ‡ mihi

† Hucuſque ſiquidem ſeculum noſtrum non tranſcendi, nam attigi duntaxat Mercurialis ſcriptionem A. 1602.

‡ Franciſcus nempe Bonaventura, *Urbinas*, cujus *ingens codex*, de partu octomeſtri, Francofurti prodiit in fol. 1601.

† Meum

hi pleniùs expoſuit *ſeminum naturam Ovis proximam eſſe, ac utrumque ſemen admiſtum; non ſolùm naturam, ſed formam quoque Ovi, in ipſa conformatione animalium æmulari.*

" Quùm itaque nunc confe- " ctus ſim ævo †, nec ullus mi- " hi reſiduus ſit ſanguis inte- " ger ævi, conſequens eſt ut " vel emoriar, vel citra fabu- " loſitatem de Phœnice, Ani- " ma-

† Meum enim ſeculum *ſeptimum decimum* plenè exactum eſt, dum ætatem contigi vulgati Bonaventuræ 1601.

† An-

Digitized by Google

" marúmve migratione, ci-
" tráque injurioſum mihi epi-
" theton *novus homo* fiam, ſed
" cui dies renoventur velut
" aquilæ, quò penitiùs intro-
" ſpiciam *τὰ παλαιόκαινα ve-*
" *tuſta-nova*. Sicut igitur hoc
" ſeculum iniens † clauſula fuit
" prioris ſcenæ noſtræ, quâ
" pulmoneos traducimus ho-
" munculos immeritò ſibi Pla-
" cita Majorum arrogantes; ità
" noviſſimum ſeculum ‡ exiens

" actûs

† Annus ſcilicèt excuſi Bonaventuræ 1601.
‡ Annus nimirùm 1599. modò proferendus pag. 44. n. 54.

† *Ju-*

"actûs noſtri ſecundi velutì "proſcenium erit.

33. En jam peropportunè barbitonſor, *Francoſurti* perſonatus, proſcenium noſtrum initurus eſt, & miraculo quodam *imberbis* † Apollinis tonſor fiet ac evulſor: Imò, ſingularum illius mendacis Apollinis imaginum *Iconoclaſtes* ‡. Vultis ænigma ſolutum, qui Oedipi non eſtis? Pinæus *eſt*

† *Juvenculi* nempe Theodori Kerckringii, cujus, per Pinæum, *icones* de embryonibus plagiariæ deprehenduntur & *abolentur*.

 ‡ Pag.

eſt Chirurgus, [*Francoſurti* 1599. *recuſus juxta Pariſinum exemplar Anni* 1598.] cujus lectio & figurarum inſpectio plagium Kerckringii proditurae ſunt. Quid igitur opportuni, inſtar olitoris, tonſor ille proferre potis eſt? Is profectò Pinæus non ſolùm *embryonis ſceletum* nobis exhibet, ſed & embryones ipſos ad vivum exprimit, *formicarum magnitudine, ac tritici mole*, necnon *intra membraneum globum Ovalem humoris unciis aliquot innatantes.* 34. Ex

34. Ex eodem illo proſcenio ‡ altiùs adhuc oculos in *Bononienſem* Anatomicum † intendi; & ecce, jucundo admodùm ſpectaculo, complures apud ipſum irretortis oculis contuitus ſum embryones intra pelliculam aqua repletam, ſub grani quidem hordei molecula, *velut Ovum columbi*; ſub apis verò magnitudine, *velut Ovum gallinaceum*.

35. Fi-

‡ Pag. nimirùm 53. n. 33.

† Cui nomen eſt Conſtantius Varolius, quique uno capitulo, *de formatione fœtus*, plura docet, quàm hic vel ille ſcriptor in promittendo profuſus.

Digitized by Google

35. Finibus Italicis animus avidior diſcendi contineri detrectans in Hiſpanias ſeſe diffudit, ubi quùm expatiarer in *Hiſpanum* incurri *Italica*, *Romanáque* Lingua potentem †. Vir itaque trilinguis, portento quodam inaudito, trifariam mihi inclamavit ſemen humanum, uterô tumefactum, membrana muniri *inſtar tenuis cæpe involucri*, *ſive interioris Ovi pelliculæ*.

36. Dum

† Verbis iſtis Johannem produco Valverdam, cujus Anatome *Hiſpanicè*, *Italicè*, atque *Latinè* proſtat.

† Ve-

36. Dum in Hiſpaniis præter ſpem meam negotiis detinerer, Amica manus *Romano-Veronenſem* † mihi tradidit obſervationum auctorem, qui comparat effluxum octo vel decem dierum, à ſe viſum, intra folliculum albo liquore plenum, *cum albo liquore, quem Ovum continet*.

37. Peregrinationum ſatur in *Patrios* lares me recepi, & quùm barbæ promiſſioris deton-

† *Veronenſis* quidem Marſilius Cagnatus eſt, ſed ejus Obſervationes *Romæ* prodierunt.

* *Am-*

Digitized by Google

tondendæ gratiâ *tonſtrinam* ingreſſus eſſem, *Paratos* mihi aſperſerunt ſalubris *Ambroſiæ** ſuccos, benigno deinceps, ad animi mei firmiores epulas, calore cruſtandos†. Quid demùm itaque? *Seminalem* mihi *concretionem* porrexerunt, *Ovi Abortivi inſtar*, *cujus nempe in teſtaceam duritiem nondum concreverat involucrum.*

38. Sed

* *Ambroſium* intelligo *Paræum*, Henrici tertii Galliar. & Poloniæ Regis, *Pariſiis*, *tonſorem*.

† N°. ſcilicet 43. ubi hæc Paræi ſeminalis concretio duratur in *cruſtam*, Ovorum pelliculæ ſimilem.

† C'eſt

Digitized by Google

38. Sed quùm tonſorum ingenia non minùs fallacia quàm ſuperba norim, protinùs ſubodoratus ſum fraudem atque plagium ſubeſſe, famæ aucupandæ causâ. Dum itaque meas iſtas ruminarer epulas, ſapidiores illas deprehendi, quàm ut è tonſoris inſulſa coquina prodiiſſent. Revera ſiquidem à barbitonſorum præceptore publico prodierant. *Germanum* † enim pectus illud,

† C'eſt Mr. *Germain* Courtin, Docteur Régent en la Faculté de Médecine, à Paris, dans les Leſſons *Anatomiques* & *Chirurgicales*

illud, qui ſuis *dictatis Anatomicis* atque *Chirurgicis* Gallias univerſas eruditione complevit, hanc eandem *Ovorum ideam* mente geſſerat, atque hiſce verbis in ſuorum auditorum animos publicè tranſtulerat, *comme le germe de l'œuf, qui eſt la vertu génitale du coq, doit être échauſé pour faire un pouſſin, ainſi la vertu formatrice de l'homme doit être réveillée, par la matrice, pour former un embryon.*

Rur-

cales qu'il a *dictées* aus Chirurgiens, & qu'on a publiées depuis ſa mort.

† Ga-

Rurſus autem, magnus ille Præceptor, è majoris magiſtri præcepto †, cujus eſt indivulſus aſſecla, diſcipulorum auriculis inſtillat, *Qu'en la conception de ſix-jours il aparoit une membrane, ſemblable à celle qui couvre le blanc d'un Oeuf.*

39. Nullo igtur callido Marte plagiarius ille Paræus laudem alienam ſuffuratur. Candidiùs egit *recentior* ‡ Simiolus

† Galeni nempe, quem ubique colit, & cujus nullum audet ejurare I'ῶτα.

‡ Id verbi deſignat me hîc retrogradum non eſſe. Nam hîc loci præceptor eſt diſcipulo

lus alter, exſcriptione non minùs cluens quàm *tonſurâ*. Dum enim hanc univerſam de generatione doctrinam *ad verbum* exſcripſit, quò *tonſtrinam* ſuam exornaret atque celebraret, Præceptorem ſuum meritis laudibus extulit †. Sed ab ejus verbis ſuperſedeo, nam à prioribus nequidem in uno ἰῶτα diſcrepant.

40 Ve-

ſcipulo prior. At econtra, & ex inſtituto meo, præceptorem oportuit diſcipulo poſteriorem eſſe.

† *Tonſor* eſt alter, Jacobi Guillemæi nomine notus, qui *tota* præceptoris ſui Courtini *dictata* vulgat, ſed ipſorum auctore nequaquam illaudato.

* *Pari-*

40. Verùm, ſicut aſinus aſinum, & mulus mulum fricat, ità quiſpiam argutulus tonſor & verborum auceps, amico tonſori palpum obtruſurus, mihi regeret ipſam cum *Ovo abortivo* collationem in verbis à me è Courtino prolatis nuſquam extare. Præceptoris igitur *Pariſienſis* ‡ alterius non dictata, ſed vulgata producam, quibus

‡ *Pariſienſis* enim Ordinis eſt, etſi origine Divionenſis, Joh. ille Liebautius, quem hic in medium profero. Illius autem pereruditi viri *de mulierum morbis* Latinæ lucubrationes me deficiunt. Vulgares, itaque codices Gallicos adhibui tonſoris noſtri plagiarii depexendi atque detondendi gratiâ.

quibus docemur, nudis hiſce verbis, *que les ſemences échauffées par la matrice forment une pellicule, dont elles envelopent toute la maſſe, de ſaſſon que le tout eſt fait comme un Oeuf ABORTIF*†, *c'eſt à dire, qui n'a pas-encore ſa coquille ferme & dure: ou-bien comme un Oeuf crud, qui eſt devétu de ſa coquille, n'ayant que ſa petite membrane.*

41 Sed ſicuti nemo in patria

† Voilà les termes formels que les barbiers doivent à Mr. le Docteur Liébaut.

‡ *Hippo-*

tria ſua propheta eſt, ità forſitan Profeſſor ille Gallus tonſoribus ſuis tanto fuit deſpectui, ut ab ipſo quippiam mutuari dedignati ſint tonſores illi faſtoſi. Hiſpanum ergo proferam cui neceſſum eſt ut aſſurgant, nam indolis eſt Gallicæ peregrina colere, relictis inquilinis. Oculos igitur quiſque defigat in *vetuſtam* † illam embryonum tabellam è Philippi

† *Hippocratea* ſiquidem eſt embryonis iſthæc imago; ſed à Ludovico Mercato, *Philippi tertii* Medico Primario, *renovata* atque genuinis ſuis pigmentis aſperſa.

 ‡ Hippo-

lippi tertii Hiſpaniarum aula protractam, atque *recèns* etiam coloratam & exornatam quò luculentiùs nobis innoteſcat embryonem *ſexto, ſeptimóve à conceptu die in pellicula ſua perindè perlucere ac pellucet Ovum crudum cui externa teſta circumcirca ſit ademta.*

42. Illo mirifico ſpectaculo permotus ad ſeniores aulicos me contuli, ipſos narratione mea delectaturus. Sed illi, omnes ad unum, non modò tabellam iſtam *, verùm etiam *ſe-*

* Hippocrateam ſcilicèt illam, modò pro-

ſecretiorem alteram, præ manibus Α'ρχιάτρȣ Philippi ſecundi ‡. viderant. Illius autem tenaciter memores hocce mihi vulgarunt arcanum, *numeroſam* ſcilicèt *fœturam* nequaquam eſſe refundendam *in multitudinem ſinuum uteri*, *juxta diſſectionum ignaros*, *ſed*

in

productam, Mercatíque induſtrio penicillò reſtitutam.

‡ Franciſci nempe Valleſii, cujus de ortu noſtro tabella tàm *ſecreta* eſt, ut Medicis innumeris hactenus latuerit. Imò neminem novi, qui vel è naturæ libro, vel è mente Valleſii fœturam detexerit multiplicem *ab Ovis diverſis* repetendam venire. Vid. periochen meam XIX. ubi veritas, quæ diu delituit, tandem emerſit.

Digitized by Google

in ipſa ſemina, prout ex ipſis commiſtis fiunt velut Ova diverſa, quæ fœtus inchoent †.

43. Aulicæ vitæ ſatur & *Ambroſia* ‡ nupera refectus in *Alſatiæ* Remp. me recepi, animi mei *Nectare* pariter imbuendi gratiâ. Et ecce Nectar inſimul *Ambroſium* de inaurato mihi *Ovuli putamine*, apud Reip. *Colmarienſis* Medicum, delibavi. *Vigilans* enim ac *Operoſus* ille *Phyſicus* * mihi ſe-

† Ipſiſſima ſunt Valleſii verba, quæ tota certè aurea ſunt.

‡ *Ambroſii* ſcilicèt *Paræi* furtivo dogmate firmior & erectior, pag. 58. n°. 37.

* Jaco-

ſeminis ſuperficiem externam ità ſiccavit, ac uteri calore ità obduravit ut putamini interiori Ovi ſimilem illam reddiderit.

44. Felici tunc feriebam ſidera vertice, Ambroſia & Nectare fragrans, quùm ecce ſors quæ omnia verſat in Oras Heſperias me remiſit. Hîc certè, apud *Magnum* illum Magni Coi *Venetum* † explanatorem,

* Jacobus eſt *Weckerus*, *Colmariæ Practicus.*

† *Venetiis* enim *Venetus* ille *Magnus*, Joh. Marinellus, Hippocratem illuſtravit atque vulgavit.

‡ Julium

Digitized by Google

rem, *genituram* vidi *calefactam ac inflatam ex toto*, necnon *folliculo pellucente concluſam ac Ovo crudo ſimilem cui teſta ſit ademta.*

45. Illâ Romæ æmulâ deſertâ, quæ terris, quæ dominatur aquis, ad expertiſſimum adivi *Bononienſem*, ſuper annos 30 in Anatomicis detritum ‡. Intimus autem ille myſteriorum naturæ perſcrutator embryones mihi detexit *Ovali*

‡ Julium nempe Cæſarem Arantium, cujus opera *de humano fœtu*, tertiùm licèt recuſa, paſſim deſiderantur.

li figura internæque uteri amplitudini reſpondentes.

46. Bononiâ *Piſas* † perrexi ad Celeberr. *Peripateticum*, qui, unà cum Columbo & Arantio, *circulantis* ſanguinis *circum* animô primùm perſpexit, experimentô deinceps fulcivit de venis ſuper ligamen ſectis, ac Orbi demùm Literario fideliter deſcripſit. Vir igitur ille ſagax & induſtrius è tenebris Antiquitatis *geni-*

† *Piſis* enim *Peripateticas* ſuas quæſtiones, quibus hodie fruimur, Andreas Cæſalpinus movit atque diſcuſſit.

‡ Em-

genituram in lucem eduxit, vetuſtate quidem marcidam, ſed mirabiliter illam renovavit ‡ ac conſpiciendam objecit *inſtar Ovi crudi, cui putamen exterius ità detractum ſit, ut per interiorem membranulam interior humiditas pelluceat.*

47. Vultis miraculum & alterum? *Occultorum naturæ miraculorum* † obſervatorem obſer-

‡ Embryonicam quippe tabellam è monimentis *Hippocrateis* eruit & repetita politione retractat.

† Levinium ſcilicèt Lemnium *de miraculis occultis naturæ* ſcriptorem luculentum.

* Joh.

obſervate & illum eſtis deprehenſuri naturæ velut adminiſtrum in embryonis opificio mirando. *Primis ſiquidem ſex diebus in Ovi ſpeciem ſemina conglobat* ; ſubindè verò ne quis ipſi exprobret, id per tranſennam à ſe viſum, rurſus inculcat *conceptum omnem in Ovi ſpeciem coaleſcere atque conglobari.*

48. Ipſiſſimis illis miraculorum temporibus in eandem propemodum ſententiam ſuos lectores impulit vir acuti ad-

Digitized by Google

modùm ingenii cùm in ruſpandis naturæ ſecretis, tùm in obſcurioribus elucidandis veterum ænigmatis *. Is ergo mirificus naturæ veſtigator & interpres rem univerſam intimiùs penetrat & enodatiùs proponit. Pullum quippe *ex Ovi albore format & luteo nutrit*: fœtum deinceps humanum *è ſemine fingit*, tanquam ex albumine; *& menſtruo fovet*

* Joh. eſt Gorræus, Medicarum Definitionum Auctor, qui Hippocratem *de genitura*, ac etiam *de natura pueri*, Latinitate donavit, atque commentariis illuſtravit.

‡ Joh.

vet ac enutrit, tanquam vitello.

49. Eadem inſuper ætate vir acutiſſimus alter & *Analogiſmo* ‡ potens in *trium* deinceps *Cæſarum* Aula, conceptum nobis informen ac irritum, de magni præceptoris † mente, *ad Ovi ſubventanei ſimilitudinem* effingit.

50. Iſtis

‡ Joh. eſt Crato, qui Galenicâ fortunâ, hic n 68. trifariàm Cæſareus Ἀρχίατρος est; Ferdinandi ſcilicèt primi; Maximiliani ſecundi; & Rudolphi ſecundi. Is autem in fronte Tomi ſui ſeptimi *Analogiſmum* inſcripſit, è quo verba iſthæc mutuati ſumus.

† Galeni ſcilicèt, cujus eſt ſectator aſſiduus.

50. Iſtis ideis atque præceptis mens intenta relaxationem cogitavit. *Romam* itaque ſeceſſi *Gallulam* ‡, ubi maximum *Hippocratis* atque *Galeni* elucidatorem atque paraphraſten ſedulus colui †. Is autem, amiciſſima manu ‡ ſibi traditum embryonem, tuniculâ, *Ovi decorticati pellicu-*

læ

‡ *Arelatas* eſſe ex articulo ſequenti liquidè patet.

† Franciſcus eſt Valleriola, *Arelatenſis*, qui *Hippocratem* atque *Galenum* in locos communes fideliter digeſſit, & apertiùs explanavit.

‡ *Hippocrateâ* nimirùm, quam ubique & peramanter exoſculatur.

† Balduini

læ ſimili, tam induſtriè atque concinnè cluſit, *ut per mediam illam liquor incluſus pelluxerit.*

51 Arelatê deſertâ magnis itineribus *Lovanium* contendi, ubì Medici *Goudani* † dum uterer neceſſitudine *juncta ſemina* vidi panniculo concluſa *velut Ovi ſpeciem.*

52. E Lovanienſi Muſarum ſede in *Complutenſem* perrecturus ſurrexi & in Profeſſoris

† Balduini nempe Ronſſei, *Goudæ* quidem Practici, ſed cujus libellus de hominis primordiis, *Lovanii* primordia duxit.

 ‡ Chri-

ris *emeriti* ‡ ſinum iſtæc effudi. Sed protinùs ille parentum ſemina menti meæ ſubjecit *intra ſex dierum ſpatium folliculô clauſa & intùs pellucentia*, *velut per interius Ovi putamen.*

53. Quùm hæc aliquando narrarem *Tigurino* tonſori *Fulvo*†, experiundi gratiâ num his à me viſis obſiſteret, aſſenſúſque ſuos firmè ſuſtineret, virum

‡ Chriſtophorus enim A Vega in Acad. *Complutenſi* - - - - - - - -
Emeritos Muſis & Phœbo tradidit annos.

† Rufus eſt ille Jacobus, *Tiguri* Chirurgus, & Tiguri ſcriptor de conceptu & generatione hominis.

‡ Omni-

virum expertus ſum jam expertum *genitale ſemen uterô receptum & calore fotum in coaguli vel Ovi formam abire.*

54. Illam propemodum mentem acutiſſimus ille *Piſcium* ‡ *perſcrutator* foverat: Poſt ſcrutinium enim ſedulum *rotundè* † profert in ipſis abyſſis oceani non omnes *Oviparos*,

‡ Omnibus lippis & tonſoribus luculenter patet Gulielmum Rondeletium, luculentiſſimum *de piſcibus* ſcriptorem, hîc digito monſtrari.

† Id *adverbii* Rabelæſiana ſcurrilitas mihi ſuggeſſit. In Rondeletio quippe, corpore parvo & obeſo, Rabelæſius, Monſpelii Collega Profeſſor, nomen & omen depre-

paros, ſed quoſdam *vivipa-ros eſſe piſces, quique ſua priùs Ova in utero concipiant, ſicut in terreſtribus* vivipara †.

55. Ab iſtis quoque dogmatis procul non abfuit Galliarum Ciceronianus Hippocrates, cujus acumen perindè miror atque doctrinam *. Is quippe dum ingenii acie abſtruſiora naturæ ſecreta per-

va-

prehendens, *Rondibilem* illum atque *Rotundum* vocitabat. Huic uni, quæſumus, aberrationi ludicræ venia ſit.

† Vid. n. 69.

* Vel ipſi putidæ naris homines *Fernelium* hîc odorantur.

† Quod

vadit & reconditiora veterum placita ſuis è tenebris eruit, *Ovum* nobis, non ex oceani profundis, ſed ex abyſſo Stagiriticæ doctrinæ †, prolificum in medio ponit, *cujus luteum mulieris menſtruo; candidum verò terrenæ ſeminis ſubſtantiæ proportione reſpondeat.*

56. Mente mea ſic obfirmata ad ipſum Cæſarem quintum convolavi ut Aulam ejus grata no-

† Quod enim promulgat Fernelius *Ariſtotelicum* eſt, è Lib. III. de Gen. An. Cap. I.

† Me-

novitate permoverem : Sed mea ſpes omnis continuò decolavit. Mihi quippe Cæſaris Ἀρχίατρος † fœtuum Iconas, toti Aulæ notiſſimas, indicavit, ubi medium involucrum embryonem, *quaſi Ovum in medio cingit*.

Immò, portento quodam me

† Meritiſſimus nimirùm Andreas Veſalius, cujus fata ſuprema Solonis dicto reſpondent, de nemine ante obitum felici. Idem quippe Veſalius, qui inter tot aulicos, & in tanti Cæſaris aula ſplenduerat, obſcurè nunc, & inter homines feros, ac in tuguriolo, vita cedit. Verùm, iteratò divagor, utì pag. 79. n. 54. nec peccatum iteratione mollitur, ſed iteratam veniam expoſcit.

Digitized by Google

me perculit. Hydropicæ nimirùm teſtem dextrum mihi patefecit, *glandulis* refertum *novem, decémve, anſerum quaſi, aut ſtruthiocamelorum potiùs*[†] *Ova, uni ineſſent membranæ; ſingulásque humore Ovorum albo non abſimili, aut paulò craſſiore oppletas.*

57. Obſtupui, ſteterúntque comæ[‡]: ſed, animis collectis,

† Hic rurſum eſt de Ovis intra teſticulos idea, ſed nequaquàm ſana ſicutì pag. 48. n. 30.

‡ Viſis nimirùm tot monſtrificis Veſalianis Ovis.

† Ibid.

Digitized by Google

ctis, à peritioribus inquiſivi, quî poſſem teſticulorum alborem illum enormen † à capite arceſſere. Mihi reſponſum eſt; à *populari* meo, cui nomen eſt à *Rupe* ‡, *è vaſis uteri genitalem humorem craſſum, album, Ovi albori ſimilem, intùs colligi ad conceptum; ſicut in Ovis; quod verò candidum eſt ac luteum à fœmina prodire, ſemine*

† Ibid. à Veſalio deſignatum, n. 56.

‡ *Gallus* eſt Nicolaus, cui cognomen *Rupis* eſt; aliàs Nicolas *de la Roche*, qui hîc universè Alex. Benedicti exſcriptorem ſeſe geſſit, utì liquebit è n. 62.

† Imò

Digitized by Google

mine maris tantùm conſtituente.

58. Ne mei conterranei ſtarem unica fide ad *Ferrarienſem* adivi, qui *Muſis* † eſt in deliciis. Is autem Apollinis ‡ decretô ſancivit *conceptum recentem Ovo ſimilem eſſe, cui putamen aufertur, membrana interiori relicta.*

59. Quò firmiùs autem id facti

† Imò, is ipſe *Muſa* dicitur, nam Antonius eſt *Muſa*, qui tot literis, tótque gratiis ità diffluit, ut illius Medici *Ferrarienſis* ore Muſas eloqui dejerem.

‡ Hippocratis ſaltem, qui ſuam originem ab Apolline repetit, & quem *Muſa* noſter hîc exſcribit.

facti duorum teſtium ore apud me conſtaret, *Ferrariâ* pedem non dimovi, quin ſeniorem alterum compellaverim Medicum ſingulari *Bonitate* † præditum. Judicium Collegæ ſui confeſtim ille ratum habuit, mihi comprobando *maris ſemen in genitalis alboris medio glomerari, atque tali folliculo receptaculôque claudi, quale in Ovo ab extima teſta.*

60. Quo-

† Iſti quippe Ludovico, Ferrarienſi, cognomentum eſt *Bonæciolo*. Relata itaque verba Ludovici ſunt *Bonacioli*.

† Non

Digitized by Google

60. Quoniam animus veritatis avidus nuſquam expletur, huc & illuc ſollicitè curſitavi, illius confirmandæ gratiâ. Sic igitur ab Italia me ſubduxi, ac uni *Jaſoni* † adhæſi, qui me aurei dogmatis, omni vellere pretioſioris, participem fecit, *ſeminalis ſcilicet colliquamenti motum non ceſſare, donec folliculo circumdetur & conveſtiatur membrana*

† Non illi certè Pagazæo, quem tot Argonautica celebrant; ſed Ziriczæo *de Uteterus* ſcriptori, quem *à pratis* inſigniunt, & *Jaſona Pratenſem* idcirco vocitant.

na tam tenui, qualis ab exteriore teſta in Ovo clauditur.

61. Huic dogmati grave pondus acceſſit ex *Antiquario graviſſimo* †, cujus laudes ingenii culpâ non deteram; ſed cujus verba non reſcindam; nam *Medica* ‡ ſunt & meam ſpartam exornant. Illi ergo *conceptus lac eſt, folliculo geniti-*

† Ludovicus Cœlius eſt, Rhodiginus, qui Eunapio *ſpirans* quædam foret *bibliotheca*, & *muſeum ambulans*; mihi verò *Literarum* Oceanus *eſt*.

‡ *Medica* quippe niſi forent, decretis meis adverſarer, quibus ad unius Apollinis cœlum me reſtrinxi, citra quàm avolem in æthera Minervæ, pag, hîc 20.

Alc-

nitivo circumjecto, *ex membrana tam tenui*, *qualis in Ovo ab exteriore cluditur teſta.*

Immò, Literator ille maximus perdoctè ſuſpicatur *Ovula citra coitum*, *libidinis imaginatione concipi*, *ac molam in fœminis producere*, *vitæ ineptam*, *quòd agens principium è maris ſeminio non affuerit.*.

62. Eadem ætate vir ſummus alter & undique mihi *Benedictus* † ſemen vulgavit *imper-*

† Alexander eſt Veronenſis, qui *Benedicti*

perſectum eſſe velut album in Ovis ſubventaneis.

Cervæ deinceps *hinnulum* oculis omnium ſubjecit, *in medio humoris limpidi, velut Ovi candido, digitali longitudine pendentem* †.

Nos universè præterea docuit *genitalem humorem craſſum & album, ac Ovorum albori ſimilem, in utero congeri ad conceptum.* Ma-

dicti cognomine gaudet; cujúſque recordatio, præ ſingulari doctrina & induſtria viri, *Benedicta* nobis eſt atque jucunda.

† Hîc certè Benedictus noſter naturam ipſam exſculpit, & nepotibus contemplandam exhibet.

‡ Ne-

Digitized by Google

Maris inſuper *ſemen in medio genitalis fœminei alboris colligi* ‡, *ut generandi poteſtatem in univerſam maſſam diffundat.*

Cervinum rurſus nobis ante oculos ſtatuit *hinnulum digiti longitudine, in medio humore albo atque lento, Ovi anſerini magnitudine, pependiſſe ſublimem* †.

63. Hujuſce viri *civis* & *æmu-*

‡ Nemo rurſus tàm felix naturæ penetralia ſubit, quàm hic Alexander. Videſis periochen XXX. in Syſt. de fœtu.

† En iterum imago ad naturam efficta.

Digitized by Google

æmulus doctrinam de humano conceptu *è ſimiis & porcis* primùm deſumit † ſecundùm verò *ab Ovis gallinæ ſubſtratis*: tertiùm denique *ab embryonibus fluxis.* Illo itaque tripode fultus vir ille *volubilium Ovorum* firmiſſimus *ſtator*, conceptum humanum 1°. *Ovalem* edit; illum 2°. pari neceſſitate interiori tunicula veſtit *ac Ovum nuper natum* in-

† *Veronenſis* eſt alter *æmulo ſtudio* naturæ ſedulus indagator, cui nomen eſt Gabriel de Zerbis, & cujus experimenta atque ſcrutinia paſſim admiror.

‡ Apud

interiori ſuo panniculo muni-tur. Nobis tandem embryo-nes profert tunicula cluſos *in ſimilitudinem Ovi, quod ſuis exterioribus nudatum cortici-bus, interiori operimento tan-tùm veſtitur.*

64. Jam verò iſtæc de *Ovis* doctrina, quaſi per *Ovata A-grippæ Opera* ‡ ſeſe diffunde-ret in *Circum*, Italiæ finibus nondum exceſſit, nam *Pata-vii* famigeratur ab admiran-dæ ſcientiæ viro *, quem ipſa in-

‡ Apud Dion. Caſſ in Cæſ. Octav.
* Petro ſcilicèt Aponenſi, *Patavino*, quem

Digitized by Google

invidia, Galeni † infortunio, *γόητά τε ϗ μάντιν*, *magum atque vatem* traduxit.

Vir igitur ille, quo præditus eſt animo acri naturæ myſteria penetrat & *ſpumans in utero ſemen* animi contemplatur acie, *pellicula tali circumdari, qualis Ovi exiſtit interior.*

Immò, bis rurſum incul-

cat

quem animi dotibus præcellentiſſimum magiæ inſimularunt.

† Utì ratum habeo ex ipſius *Galeni* querimoniiſne dicam, an jactantia? *Lib. de præcogn. ad Epigen.* & *comm.* 3. *in progn. Hipp.* ac *Lib.* 2. *de febr. differ.* nec-non *Lib.* 10. *de ſimpl. medic. facult.*

‡ Et.

cat *conceptum recentem pelliculâ, more albumis Ovi, contineri* ‡.

65. Eandem planè Phyſicam *magnus* ille *ſcriptor*, quem mea *bibliotheca non ſuſtinet* †, me perdocuit. Illius itaque viri verba mea faciam, utpote quæ ſint, ab illo Sacris addicto viro, ex ipſius Medicinæ Sacrario depromta. Quid enim

‡ Et iſthæc profectò Petri Aponenſis verba naturam ipſam exprimunt ad unguem.

† Albertus eſt ille *Magnus*, Ratisbonenſis Epiſcopus, & *ingentium voluminum auctor*, quæ *commodata* duntaxat mihi ſunt.

‡ Vel

enim nobis, primitùs *in Ovo* ..eretis, fotis atque nutritis, ſa..ratius eſt, quàm addiſcere ..quâ ſimus origine nati? *Omnia* ſcilicet *animalia*, atque adeò nos ipſos, *ex humiditate in tela exiſtente generari. Sperma* quippe *cadens in matricem, antequam figuretur ſimile eſt humiditati Ovi in tela contentæ & contextæ ex filis.* Nam, *in ipſo coitu ſperma viri attrahit ſibi humorem mulieris & rotundatur ſuper ipſum, ſicut rotundatur ſperma galli in albumen Ovi.*

66. Ex

66. Ex eodem iſto naturæ fonte celeberrimus ille Herodiani infanticidii, à Joſepho prætermiſſi, memorator ‡, principia ſua hauſit, quibus me certiorem fecit *ſemine ſemel intra formandi hominis monetam collocato, hoc primùm artificem naturam moliri, ut die ſeptimo folliculum circumdet humori ex membrana tam tenui, qualis in Ovo ab exteriore teſta clauditur.

67. Jam

‡ Vel ipſi ſacris initiati veſtigiîs iſtîs feſtinè *Macrobium* odorantur.

 † Iſthæc

67. Jam verò, ſicut ab Adamo creto naturæ liber unicus eſt, ità & omnibus idem ille ſemper patuit, ſempérque patebit, ut ſeri quoque nepotes ſtudio quondam ſeſe exerceant illo, quo ſeſe exercuit induſtrius ille Medicus *Pergamenus*, & *Juliani Apoſtatæ ad imperium evector* †. Vir quippe ſagax ille, quâ polluit mentis vi, ad *quendam* penetravit *in utero globum*, inſtar

† Iſthæc *Oribaſio* competunt, ex Eunapii fide, quo familiari uſus eſt *Oribaſius*.

‡ Ga-

ſtar Ovi, *è ſeminibus mundiſſimo ſanguine menſtruo permiſtis.*

68. Virum autem illum, induſtrium licèt atque ſagacem, multis paraſangis præceſſit *Pergamenus* alter, *Græca Romanáque Praxi* undique clarus, ac *trium* deinceps *Imperatorum* ‡ Ἀρχίατρος. Lynceus ſiquidem ille Græciæ ac Italiæ Medicus, non ſolùm crevit

‡ Galenus eſt *Pergami Practicus* atque *Romæ*, ubì primas tenuit apud *Marcum Aurel.* & ejus fratrem, *Commodum* atque *Severum.*

 † Nemo

Digitized by Google

crevit *ἐν τοῖς πεζοῖς ζώοις ᾠῷ τὴν τῆς μύλης κύησιν, conceptum falſum in pedeſtribus analogum* Ovo; *ἀλλὰ τὴν ἑκταίαν γονὴν ἐκπεσοῦσαν τῷ τῶν ᾠῶν εἰκασθέντα χιτῶνι, ſed & ſexti diei genituram excidentem* Ovorum *pelliculæ ſimilem eſſe.*

69. Lynceis porrò Pergamenis illis uni & alteri lucidiſſimam facem prætulit magnus ille naturæ genius, magníque victoris & totum ſpirantis terrarum orbem magnus olim educator [†].

tor†. Apud illum ſiquidem legere eſt ὅσα θύραζε ζωοτοκεῖ ἐν αὑτοῖς ᾠοτοκεῖν τὸ πρῶτον, *omnia vivipera Ova priùs in ſe parere*; καὶ οὕτως τὸ ζῷον ἐκ τοῦ ᾠοῦ γίνεσθαι ἐν τῇ θήλει *atque ità ex Ovo intra fœminam animal configurari.*

Exindè tandem eſt ut Philoſophus idem conceptum recentem exprimat οἷον ᾠὸν ἐν ὑμένι περιεχόμενον, ἀφαιρεθέντος τοῦ ὀστράκου, *velut Ovum pelliculâ*

† Nemo prorſus in Literis ità hoſpes eſt, ut hìc Ariſtotelem non deprehendat, Alexandri Magni Præceptorem.

liculâ contentum, putamine detracto.

70. Illi autem ipſi lucidiſſimo Phoſphoro unus Hippocrates clariſſimè præluxit. Libellum enim de *natura pueri* Galenus atque Cæſalpinus immeritò ſuſpicantur eſſe vel Polybi, Hippocratis generi; vel Alcmæonis, Pythagoræ diſcipuli. Nam Hippocrates ipſe libellum illum animi ſui genuinum eſſe fœtum *bis* ‡ inculcat

‡ Galenum reverà miror, Hippocratis cultorem atque commentatorem iſthæc loca

culcat *Lib.* 1°. περὶ Γυναικείων.

Hippocrates eſt ergo, qui primus omnium vitæ primordia ſcrutaturus, ὠὰ εἴκοσιν ἢ καὶ πλείονα &c. *Ova vel viginti, vel plura gallinis ſubſtravit*, ut incrementa pulli fideliter diſceret, *Ovorum ſcilicèt uno ſingulis diebus ſubducto, decorticato & inſpecto.*

Secundùm verò, is ipſiſſimus

ca duo tàm oſcitanter legiſſe, ut, *in lib. de form. fœtus*, hæſitet omninò Hippocratiſne, vel Polybi ſit iſte libellus *de natura pueri?* Is interim Galenus *Comm. in Aphor.* & *in lib. de Sem.* atque *de facult. natur.* ſententiam revocat & Hippocratis genium hìc agnoſcit.

Digitized by Google

mus eſt naturæ ſcrutator, qui primus omniũ fœtus humani germen cum pullorum in *Ovo* germine comparavit, nam ex *Ovis* incubatis & apertis, ὄρνιθος φύσιν ξυμβάλλει τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει *volucrum ortus cum hominis origine confert.*

Tertiùm, is idem eſt oculatiſſimus operum naturæ contemplator, qui primitùs conceptum omnem pelliculâ clauſerit: obſervante ſiquidem Hippocrate τῇ γονῇ θερμαινομένῃ καὶ φυσωμένῃ πάσῃ ὑμὴν ἔξω.

ἔξωθεν περιγίνεται, *omni genituræ caleſactæ atque tumeſactæ tunicula circumcreſcit.*

Quartùm is idem eſt perſpicaciſſimus naturæ ſecretorum Myſta, qui ſecretius alterum arcanum nobis evulgat, genituram ſcilicèt illam, folliculô cluſam, στρογγύλην εἶναι, *rotundam*, vel *Ovatam eſſe.*

Quintò demùm, ejuſdem naturæ humanæ Genius eſt idem, qui primùm recentes embryones, pellucidis aquis innatantes, *cum Ovis crudis, decor-*

Digitized by Google

decorticatis atque *perlucentibus* contulerit. Genituram quippe ſex dierum, à ſe viſam, nobis repræſentat, οἷον εἴ τις ὠοῦ ὠμοῦ &c. *inſtar Ovi crudi, putamine nudi, intra cujus pelliculam interiorem humidum interius perluceat.*

Talia ſunt profectò noſtræ divinæ animationis è concreto in *Ovulo* ſemine primordia. Nihil igitur homo primitùs eſt, quàm ſpumantis libidinis deſpumata in *Ovulo* gutta*, & la-

* Vid. Syſt. mei, de hum. fœtu, periochen 30.

† *Job.*

lacteo candore in illius *Ovuli* medio concreta atque coagulata: nam ipſiſſimus *Jobi* Deus illam inibi *τυροῖ ἶσα τυρῷ*, *caſeo ſimilem coagulat* †.

Coagulum ergo humanæ compagis penitùs eſt cœleſte. Divino itaque veluti ſpiritu *Hippocrates* afflatus id coaguli cœleſtis admiranda climace ſua de cœlis in terras demiſit. Ipſi quippe ſemina parentum *πρῶτον μὲν μίσγεται ὁμοῦ καὶ ἀθροίζεται καὶ παχύνεται*, *primùm*

† *Job. Cap.* x. v. 10.

† Vid.

mùm quidem miſcentur inſimul, deindè verò, coguntur atque congregantur in unum, ac ſubindè condenſantur atque concreſcunt. Immò, ut alibi loquitur, ξυμπήγνυται, *compinguntur atque coagmentantur.*

Jam verò, quùm primævæ noſtræ concretionis atque coagmentationis *in Ovo Septuaginta* nobis fidiſſimi ſuppetant *Interpretes* †, ipſis certè oculatis & in Arte ſua peritis, *Prophanis*

† Vid. hìc pag. 102. nº. 70.

phanis licèt, fides eſt adhibenda. Sed econtrariò neotericis aliquot occæcatis planè & naturæ ſecretorum inexpertis, noſtrorum interim *Ovulorum* pro virili contritoribus, fides omnis detrahenda venit. Hymnis deinceps, Divini Pſaltæ, optimus ille atque potentiſſimus, ſapientiſſimúſque generis humani plaſtes de generatione in generationem celebrandus eſt.

Iſtæc interim recolito, *Studioſe Lector*, ut judex in me ſe-

deas nùm meritò, vel immeritò, Aſinina docentes me traducant anilia docentem, quòd ævi priſci dogmata, *ore privato publicóque*, in genuinos auctores refundam. Sed eſto, anilia mea cum aliorum aſininis componantur! Conſequens eſt ut quanti aſino præſtat anus, tantidem anilia mea præſtent aſininis.

FINIS.

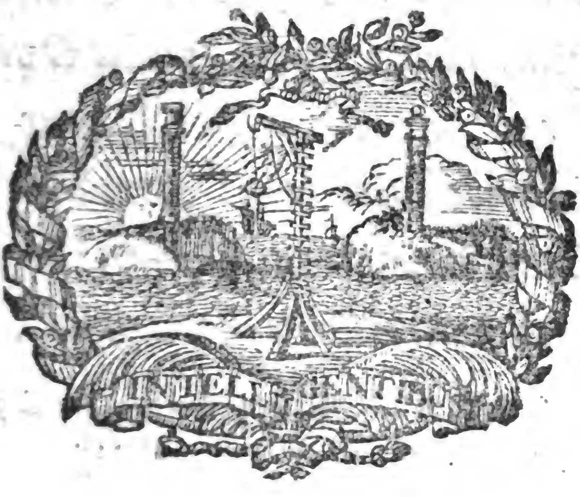
Digitized by Google

C. DRELINCURTII
DE
FOEMINARUM
OVIS
CURÆ SECUNDÆ.

Οὐδὲν ζώων γένος ἄμοιρόν ἐστι τῆς
ἐξ ᾠοῦ γενέσεως.

*Nullum animalium genus exors eſt
originis ab Ovo.*

Plut. Sympos. II. Quæſt. III.

LUGD. BATAV.
Apud DANIELEM à GAESBEECK, 1687.

Digitized by Google

Τὰ δὲ ἐν

αὐτοῖς ζωοτοκοῦντα, τρόπον τινὰ μετὰ τὸ σύστημα, τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὠοειδὲς γίνεται· Περιέχεται γὰρ τὸ ὑγρὸν ὑμένι λεπτῷ, καθάπερ ἂν εἴ τις ἀφέλοι τὸ τῶν ὠῶν ὄστρακον.

Quæ verò intra ſe pariunt animal, iis, poſt concretionem, quæ initiô fit, velut Oviforme quiddam producitur: Humor enim tenui membranâ haud ſecùs concluditur, ac ſi quis teſtam Ovis detraxerit ‡.

‡ Ariſtot. Lib. de Gen. Anim. III. Cap. IX. & Hiſt. Anim. Lib. VII. Cap. VII.

Digitized by Google

Modeſtiæ gratiâ, ne meis diſcipulis dictata dictaturam ſuperent, quædam ſenſa mea, problematicè, ſuper fœminarum Ovis expreſſi. Ipſa deinceps qualiter erant tecta atque privata, taliter nudavi & edidi, atque ità judicium ſincerum, nec meis ideis anticipatum, ſingulis conceſſi: aliundè verò auſcultator ſedi, varias de meis problematis percepturus hominum menteis.

Verùm à temporibus illis, quæſtionibus obruor; quiſque nimirùm ſcire avet quid de unoquoque problemate ſentiam. Quùm igitur mihi grave ſit tot

privata explere deſideria, quieti meæ conſultius eſſe duxi ipſiſſima mea ſuper Ovulis *cogitata & experta haud dubitanter, ſed affirmativè recudere, citra quàm velim ut ullus in mea verba juret.*

C. DRE-

Digitized by Google

C. DRELINCURTIUS DE SEMINE MULIEBRI INTUS & extra *Seminarium, ſive de fœmineis Ovis vel in Ovario, vel extra.*

I. Fœminarum Ova ſpermaticis arteriis, *maſculorum teſtium adinſtar*, nequaquam penetrantur.

II. Nec nervulis illa, *virilium teſticulorum more*, nec lymphaticis vaſis irrigantur.

Digitized by Google

III. Pelliculis autem geminatis ſingula conſtant Ovula.

IV. Nec geminum interim alborem, neque chalazas, præ ſe ferunt; ſed lympham uniformem, chalazas verò nullas habent.

V. Ova in Ovario dubium ſemper numerum efficiunt; nam licèt in cadaveroſis hujus vel illius teſtibus, à ſeptenis v. g. ad duodena numero contendant, ità certè conjicere eſt in hac vel in illa ſpirante fœmina, numero variare, prout

Digitized by Google

prout fœmina nimirùm vel ſana eſt, vel ægra; vel caſta, vel Venerea; vel vacua, vel gravida.

VI. Ovarii quodlibet Ovum prout ætate atque maturitate & nido ſtrictiori vel laxori aliud ab alio diſcrepat, ità molecula ſua varium atque varium eſt.

VII. Ova in Ovario nequaquam racemoſa ſunt, ſibíque contigua, ſed nidulis quæque diſcreta atque ſejuncta.

VIII. Ova in Ovario ſemper

Digitized by Google

per, *ceu matrice ſua*, ſuccreſcunt; nec unquam alibi formata in Ovarium, *ceu in conceptaculum*, comportantur.

IX. Ova in Ovario formata nuſquam inibi laxa atque volubilia, ſed cellulis conſtricta atque pediculis firmata & in plenam uſque maturitatem inibi quieta atque nutrita.

X. Ovorum nidis vel ſiccioribus atque ſtrictis; vel humentioribus atque laxis, *Ova* matureſcere nequeunt; ſed,

vel

Digitized by Google

vel ariditate & anguſtia marceſcunt; vel madore laxiora diffluunt.

XI. Ova in uteto fœcundanda, integra ſemper ex Ovario ſuo prorumpunt. Ubi verò tunicis illorum vel crepantibus, vel rarefactis, liquor ab ipſis vel effluit, vel exudat, irrita fiunt.

XII. Sicutì verò fructus plenè maturi, & ſua ſponte decicdui, negry quidem ſucci dimittunt, ità certè maturatis Ovulis noſtris, & integris

ab

ab Ovario ſejunctis, ne hilum quidem vel ſanguinis, vel lymphæ ex Ovorum pediculis ſtillat. Illorum enim petioli perindè ſtringuntur atque ſolideſcunt ac in vitellis Ovorum obtinet, dùm è vitellario in ſuum infundibulum contruduntur.

XIII. Integri rurſus Ovorum iſti globuli incremento ſuo ſtrictiores illos craſſæ compactæque communis ſibi tunicæ porulos ſenſim ac ſine ſenſu ità diducunt ut perruptis illis

ſeſe

Digitized by Google

ſeſe è teſticulorum cuſtodia in libertatem aſſerant. Accedit inſuper niduli fibroſi virtus adjutrix, quæ Ovulis eſt extrinſeca; atque ſic vinculis levantur & carcere laxantur.

XIV. Iſtæc autem Ovula è carcere ſic emiſſa nequaquam evagantur, ſed in expaſſas, ſibíque appreſſas tubarum oras determinatè pelluntur; ſéque præſente vel ipſa Venere, vel ejus ſaltem aliquo phantaſmate diurno, nocturnóve.

XV. Nec interim omnia perindè vel unius duntaxat, vel utriuſque ſimul Ovarii Ova, hoc vel illo Venereæ voluptatis momento tumultuariè determinantur ad exitum; ſed matura ſolùm, & ordine quodam ſuo, Ovarium deſerunt, reſiduis immaturis aliis, ſeriatim deinceps erupturis.

XVI. Ovorum porrò maturitas illa, atque determinatio ad egreſſum ex Ovario, repetenda venit ab Ovorum ætate atque mole; ab ariditate pedi-

Digitized by Google

pediculorum quibus nutriuntur; & à varia denique atque varia conditione cùm involulucri Ovalis communis, tum præſertim Ovulorum fibroſi carnoſíque niduli.

XVII. Mirificus autem egreſſorum Ovulorum albor, *ſpiritu licèt genitali maris in utero perfundatur atque colliquetur*, nequaquam genitivus eſt, ſed embryonis duntaxat, *in illo albore medio de ſemine paterno ſuſcitati*, verè nutritius.

Digitized by Google

XVIII. Nullus igitur humanus embryo ex Ovo generatur; ſed omnis interim ille, perpetua & irrevocabili lege, *in Ovulo* conformatur.

XIX. Ova diuturniori ſua in Ovario mora teterrimè putreſcunt & mille tædiis miſellas fœminas implicant.

XX. Eadem inſuper Ovula vel periodicè, vel erraticè in Ovario ſuo turgeſcunt; ſuóque commoto liquore Venerem omninò ſtimulant, in fœminis præſertim ſero ſalſiori & auctiori,

auctiori, *atque adeò ſalaciore*, ſcatentibus.

XXI. Iſtæc etiam Ovula, *inteſtino ſuo particularum tumultu*, ſopitarum menteis Veneris ludubriis quandoque demulcent, mulcibríque pollutione, *citra viri congreſſum*, excluduntur.

XXII. Maturata in teſticulis Ovula, perenníque ſucco viſcerum irrigua, embryonem inibi, *non autem in utero*, nutrirent, ſi modò ſpiritu viri prolifico ibidem embryonarentur.

rentur. Spiritum autem genitivum illum tam altè conſurgere rationi & experientiæ repugnat.

XXIII. Nequaquam porrò dubitare eſt quin Ova, ſuum Ovarium egreſſa, à tubarum faucibus quandoque devient, atque ſic vel integra, vel crepantia trudantur in obvium ſibi abdominis alveum, quem ærumnis ſexcentis afficiant.

XXIV. Aliàs verò globulus Ovulorum integer, vel etiam liquor ex ipſis eliſus, patulas

Digitized by Google

tulas ſibi tubarum fauces rectè ſubit, citrà quàm aliò deflectat.

XXV. Sed iſtæc Ovula, Ovulorúmve liquor, tubarum faucibus illis excepta, tubarum deinceps anguſtiis atque glutine, *præſertim proximè uterum*, ità quandoque ſtringuntur ut in illo viſco damnoſè prorſus inhæreſcant.

XXVI. Ovula tamen vulgò ſtrictiſſimas illas, *proximè uterum*, tubarum anguſtias, *naturaliter parcè viſcatas*, eluctantur;

Digitized by Google

ſtantur, & ſeſe in uteri fundum integra devolvunt.

XXVII. Jam verò dum volubilia iſthæc Ovula periſtaltico tubarum motu ulteriùs atque ulteriùs volutantur & in uteri fundum uſque rotantur, ſatius eſt longè ut virile ſemen ibi præveniant atque præoccupent, quàm ſi à virili ſemine inibi præveniantur & occupentur. Sed ſatius eſt adhuc ut neutrum ſemen præ altero mittatur: ità quippe citiùs atque feliciùs, & uno velutì maris

ris & fœminæ conflictu, Veneris illæ ſuſcitantur ſtricturæ, quibus homines formantur atque ſplendeſcunt. Tunc enim reapſe felix eſt mariti & uxoris illa lucta, quæ ardore mutuo vivaces iſtas in familia ſcintillas excudit, quas ipſe Deus flamma cœleſti fovet atque perpetuat.

XXVIII. Iſtæc igitur Ovula in uterum uſque nequaquam demittuntur vel ut ipſum titillante ſua per tubarum flexus devolutione mulceant; vel

Digitized by Google

vel ut vaginam ejus ſalivoſo madore lubricent, ne mutone ſubacta dolitet aridior; ſed ut maſculum germen excipiat & embryonem, *maſcula virtute cretum*, concludat, ſuſtentet atque nutriat.

XXIX. E dictis itaque liquet in uterum uſque Ovula volutari, paterni germinis ergó. Maſculum enim ſemen alibi quàm in utero ſatum, vitaliter nunquam *egerminat*, fœtus quippe ſuos in vitales auras nuſquam *egerit*, ſed in

ipſo

Digitized by Google

ipſo germinationis & accretionis alieno ſolo ſuffocat, citra lucis uſuram.

XXX. Verùm iſtæc Ovula uteri cavo ſuſcepta & inibi recèns embryonata, necdum utero vel glutinata vel radicata, facili admodum negotio in pudoris ſinum provolvuntur, & prolis futuræ ſpem præmaturè reſcindunt. Id autem in utero præprimis obtingit vel mucoribus lubrico; vel Veneris œſtro ſalaciori, petulantiúſque ſubacto; vel quovis

vis

Digitized by Google

vis demùm corporis aut animæ incondito motu irrequietiori.

XXXI. Ovula demùm iſthæc tenellula, teſtarúmque neſcia, etſi ex utero nuſquam præcipitentur integra, ſtrictiori tamen abdominis preſſu colliduntur aliquando conquaſſantúrque. Id verò præſertim obvium eſt in agili ſaltatricéque matercula, cujus uterus ſingulatim & arctior eſt & partionis inexpertus, atque adeò dilatationis impatiens

&

& contractionis amans, quò ſua perfringat & elidat Ovula. Sed iſtorum *effluxuum* altior ſpeculatio alterius indaginis prorſus eſt.

FINIS.

Digitized by Google

Homo

eſt & qui eſt futurus: Etiam fructus omnis jam in ſemine eſt.

Tertull. in Apologet. Cap. IX.

Etiam

in Ovo gallinæ compreſſæ *pullus eſt.*

Etiam

in Ovo fœmineo, germine virili intra uterum fœto, *homo eſt*, juxta Syſtem. mei de fœtu humano periochen XXX.

FINIS.

P A-

PARERGA
ſuper iiſdem Ovis.

I. Noſtrorum Ovulorum congeries nidulis concluſa, velóque obducta communi, teſticulos fœmineos conſtituit, ab *Harveo* atque *Hoſmanno* perperàm infamatos, ceu globulos uſu caſſos, ac in mediis fœminæ ſpirantis ilibus cadaveroſos.

II. In ilibus autem illi conduntur, non quidem ullius nativi frigoris depellendi gra-

Digitized by Google

tiâ, ſed ut faucibus uterinis, *ſive tubis*, illorum Ovula ſorbeantur utrinque ad embryonum in utero fabricam, natationem & alituram.

III. Tot deinceps Ovula non unica duntaxat veſicularum aquoſarum denominatione, ſed ipſâ Ovorum ideâ Majoribus noſtris innotuêre.

IV. Illarum porrò liquor, qui ſecantis in faciem proſilit, omninò ſuſtinet *Orphei* atque *Thaletis* elementô, *aquâ nimirùm*, *ſed fervente*, coagulari.

V. Miri-

Digitized by Google

v. Mirificus inſuper liquor idem genuinum noſtrum nutritium, decantatiſſimúmque *primigenium humidum* meritò conſtituit. Id enim alio atque alio ſuccedaneo haud ſecùs in nobis perennat, & pro eodem habendum eſt, ac fluminis undæ fluvium perpetuant eumdem.

vi. Pariter certè maſculus in eodem Ovulo ſpiritus ille genitalis, *qui ſaliente puncto ſeſe prodit*, germanum eſt noſtrum celebratiſſimúmque *calidum*

innatum. Id enim à primo vitæ puncto ad ultimum, fomite ſuo jugi perindè durat idem, ac lucernæ v. g. flammula perdurat ævum & eadem audit.

VII. Ludicrum eſt verò in Ovulis velle ex Ovario dextro propulſis *mares*, è ſiniſtro autem divulſis *fœminas* procreari.

VIII. Sed elegantiarum & ingenii plenum eſt Ovula ſcripſiſſe, jure meritóque *inter animal & non-animal ambigere.*

IX. Sic

Digitized by Google

IX. Sic curioſitatis eſt multæ & ſempiterna hominum memoria digniſſimum, *Ovula bina*, fœmineo partu excluſa, fuiſſe *gallinaceis tam ſimilia*, *quàm Ovum Ovo*; ſicutì Norwegiæ monimenta teſtantur

X. Ovulum autem quodcunque unicum eſt, id prorſus *uniparum* eſt, nec unquam *multiparum*, niſi monſtrificè, hoc eſt, in *Ovulo quovis* quivis cuditur embryo; in *Ovulis* verò *multis* multi pariter concreſcunt embryones;

Digitized by Google

nec bini unquam, vel terni eodem Ovulo concluduntur, quin vel pectore v. g. vel abdomine monſtroſi cohæreant.

XI. Noſtros itaque ſingulares exortus in Ovula varia atque varia regerimus, in quæ quidem *Clar. Diemerbroeckius* tela ſua contorquet, *quò confodiat illa*, ſed piſtillo retuſiora ſunt, omnia ad unum.

XII. Sic tandem obſtipi capitis eſt, & tereti cervice reflexi, judicium ſuum de fœmineo

mineo partu Oviformi, cum *Olao Wormio*, ad dæmonis aſtus flexiſſe; quaſi nempe dæmon, nobis impoſiturus, fœminis Ova ſupponeret.

Si Dæmones Socratici *Wormium* afflaſſent nequaquam ille ſecum reputaſſet fœminarum Ova dæmonum fraudibus Lucinæ ſubjici, & Diis iratis, genióque ſiniſtro fœminas Ovi-paras eſſe. Nam quotquot propitio Numine Summo, genióque felici ſpiramus in terris, non dia-

Digitized by Google

diabolica, certé, ſed Divina ſumus Ovulorum progenies.

FINIS.

Digitized by Google